

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *B. J.*
Cím: *Kónyi Manó meghalt*

Forrás: *Világ*

Bp.
(Hely)

1917. XII. 25
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Kónyi Manó

Idő

"1917"

Személy

Kónyi Manó meghalt

A régi idők egy kedves embere, Kónyi Manó, távozott el ma, meghalt Kónyi, sok mai javakorbéli ember Kónyi bácsija, régi nagy politikusok és államférfiak intímusa, ifjabbak élő lexikonja, a politika és alkotmánytörténet mindentudója, az előzékeny, tudását mindenkivel megosztó, visszavonultságában is készséges Kónyi Manó ma csendesén bucsút intett. Szinte olyan váratlanul ment el, olyan hihetetlennek hangzott a halálhíre, hogy belezavarodott az ember; kihez forduljon adatokért Kónyi bácsiról, hogyha Kónyi Manótól már nem lehet semmit sem kérdezni. 74 éves volt már Kónyi Manó. Utoljára most két éve láttuk a képviselőház folyosóján, csendesén lépegetett, meg-megállott, panaszkodott:

— Alig talállok ismerősöket, vagy csak én nem emlékszem már rájuk. Régi arcvonások és mégis új emberek. Ugy is lehet, hogy ők nem ismernek meg engem.

Nehéz napok voltak ezek. A harctéri jelentésekért izgult a képviselőház. Kónyi Manó a régi békés világról szeretett volna beszélgetni, amikor a régi képviselőházban Deák Ferenc bölcs beszélgetését hallgatták a régi magyarok és ő, nem „Kónyi bácsi”, hanem a „kis Kónyi” jegyezte krónikába a hazabölese nevezetes tényeit az anekdotákkal együtt, melyeket évtizedek után is teljes frissen adott át Tóth Bélának, kinek anekdotagyűjteményében a szájról-szájra elterjedt pompás dolgok közlése mellett ott látható sűrűn a feljegyzőre való hivatkozás zárjelben (Kónyi Manó). Ezek a zárjelek adják

együttal Kónyi Manónak az összes elismerést, ami neki kortársai részéről fáradhatlan lelkiismeretes és hasznos munkálkodásáért jutott. Kónyi aképpen nevelődött be korába, hogy abban találja boldogságát, ha szellemi kincseivel másoknak szolgálatára állhatott. Mindig leginkább nagy urakkal volt dolga és Kónyi megtiszteltetést érzett, hogy igénybevevették. Magyarország alkotmányos életének legmozgalmasabb és legnevezetesebb korszakát élte át Kónyi Manó nyitott szemmel, tárgyilagos ítélőképességgel kísérve figyelemmel minden mozzanatát annak a korszaknak és együtt élt, együtt virrasztott a gondolkókkal, a tervezetőkkel, mert történelmet írt az ő akkor még jórészt titkos stenografikus betűivel.

Kónyi Manó tudniillik stenografus volt. Gyorsíró. Legnagyobb dicsőségének vallotta ezt a mesterségét és rövid életrajzának írója is ezt jegyzi fel róla az elsősorban „író és hírneves magyar gyorsíró”. Pesten és Bécsben tanult. Tizenhatéves korában már perfect gyorsíró volt és igen különös, igen furcsa elhatározásnak tartották, amikor egyszer csak kijelentette, hogy ő a gyorsírói pályára lép. Nehezen érthették meg akkor, miféle pályát lehet csinálni abból, hogy valaki ötszertízszer olyan gyorsan tud írni, mint más ember és röptében le tudja kölni a kimondott szót. Kónyi Manó meglátta ennek a tudásnak a jövőjét. Mint később a telefonról, olyan csodálattal beszéltek az 1863—64-iki nagyszobeni országgyűlésen arról, hogy ott megjelent egy ifju ember és feljegyzett minden szót. Kónyi Manó aztán hozálátott, hogy a

stenografia nagy előnyeit megismertesse az országgal. A gyorsírás meghonosítása Magyarországon a Kónyi Manó érdeme. De a maradi országban hosszú ideig kellett küzdenie s egyelőre csak az országgyűlési tárgyalásokra sikerült elfogadtatni a gyorsírást. Kónyit bizták meg a képviselőházi állandó gyorsíróhivatal szervezésével és tulajdonképpen csak ekkor kezdett a gyorsíróság pálya lenni, amikor a képviselőházba parlamenti gyorsírókat szerződtettek rendes vizsga alapján, jó tisztesel. Akkor már Fenyvessi Adolf is gyorsíró lett. Rendes foglalkozásnak azonban általában most sem tekintették. Pedig már szervezkedtek, egyesületet alapítottak és konkurrencia is keletkezett: Kónyi a Stolz-rendező gyorsírás mestere volt és egyszer csak előtört a Gabelsberg-rendszer és erős vitatkozások keletkeztek afelől, hogy melyik rendszer alkalmasabb a magyar gyorsírásra. Nem volt érdektelen a vitatkozás, melynek lényege abból állott, hogy ugyanazon formájú betűknek más volt a jelentésük a Gabelsberg-rendszer szerint és más a Stolze szerint. Mindakét rendszer lapot indított és a gyorsírási lapokban folytak le az ádáz csaták és az volt bennük a nevezetes, hogy egyik rendszer hívei nem tudták elolvasni a másik rendszerűnek a cikkeit és ha nagyon meg akarták érteni egymást, hát kénytelenek voltak rendes betűkkel kinyomatni mondani valójukat. Lassan fejlődött a stenografia. Olyan lassan, hogy még husz évvel a Kónyi Manó gyorsíródájának szervezése után is ritkaság volt a gyorsíró. Én hatodik gimnazista koromból kezdve az érettségi utánig leginkább azzal tar-